

Jan Fridegård träffade jag då och då i mitten av 30-talet på Kungstensgat.
54 II ö.g. Det var 2 rum och kök. Där hade författarinnan Elisabeth Högström-
Löfberg skolhushåll för sina fem barn. Dörren var alltid öppen, så man kunde
komma och gå. Det var väl knappast & någon av 30-talsförfattarna som inte kom
dit — kända och många som var och förblev okända. Det har intill leda ältats
om Klara, Cosmopolite, Pilen. För många betydde Kungstensgat 54 mer. Orsaken
var ~~att~~ Elisabeth själv. Och att man kände att där hade man ett hem.

Det gäller i högsta grad Jan Fridegård. Han hade tre fasta punkter: Alebys
antikvariat där han helst höll till vid ockulta hyllan — Hurtigs conditori
där ~~han träffade~~ Gudrun hans blivande fru var servitris — Elisabeth som han
kunde anförtro sej åt och få lugnande besked av t.ex. när han oroades av att
Gudrun börjat känna sej illamående på mornarna.

Jan satt ofta tyst och iakttagande med sina lysande, vänliga ögon. Plötsligt
kunde en aggression brista fram. Med lågmäld hätsk röst öste han ut sin
bitterhet över det jävla tjuvsamhället. Det var inte bara för att han själv kommit
i kläm bl.a. genom orätvis förföljelse av ^{en} barnavårdsnämne. Han tänkte på de
fattiga och förtrampade människor som han skildrat med så oändlig ömsinhet.
Han hade ett tillsynes outtömligt arkiv med ljusbilder ur deras liv. Det skar
sej ständigt mellan hans kärlek till dem och det sätt på vilket de blev
behandlade av de makthavande.

Av Elisabeth fick jag låna hennes dedicerade expl. av "Jag Larsgård". Jag
blev plötsligt och häftigt engagerad i den, läste den medan jag gick hemåt
på Upplandsgatan, minns att jag gick i en telefonkiosk på Odenplan för att
få läsa i fred, tydligen så otålig att jag inte kunde vänta tills jag kom hem.
Omedelbart skrev jag ner en artikel och åkte med den till Stockholmstidningen.
Jag rekommenderade boken särskilt till kristna läsare och menade att den
innehöll mer av livets sanning och verklighet än hela vagnslaster traditionell
from berättelselitteratur. På något sätt uppfattade jag den andligt-religiöst
— en livssyn som glimtvis fanns redan här och som sedan alltmer kom att
genomlysa Jan Fridegårds böcker. I de recensioner som kom samtidigt blev
den genomgående helt nergjord: "en talang som kastats på gödselhögen",
"det fanns ~~en~~ inga förmildrande omständigheter för den", "en komplett värdelös
bok", "det vidrigaste som på senaste åren sett dagen i vårt land" förlaget
borde ha "varnat omisstänk samma köpare" etc.

Kanske hade jag för en stund fått låna Fridegårds egna ögon, annars hade jag
nog varit lika blind som de andra. Tycker att han är en svensk Maxim Gorkij
och är övertygad om att han kommer att ha en ständigt växande krets av läsare.

Anders Frostenson